

TARBIJAVAIKLUSTE KOMISJONI OTSUS

Asja number	19-1/20-12721-013
Otsuse kuupäev	18. dets 2020
Komisjoni koosseis	Esimees Alar Urm
Tarbija	
Kaupleja	OÜ ArtMusic Kontserdiagentuur, 11149515
Tarbija nõue	Lepingust taganemisega seoses 259,5 euro tagastamise nõue.
Asja läbivaatamise aeg	17. dets 2020

Resolutsioon:

1. Avaldus rahuldada.
2. Tarbija on kauplejaga sõlmitud töövõlpingust kehtivalt taganenud.
3. Kohustada VÕS § 189 lg 1 alusel kauplejat tagastama tarbijale tasutud kontserdipiletite maksumus summas 259,5 eurot.

Asjaolud:

Avalduse kohaselt ostis tarbija kaks kontserdipiletit Filipp Kirkorovi kontserdile. Seoses covid-19 levikuga lükati 13.03.2020 toimuma pidanud kontsert edasi 03.10.2020. Seoses teise laine covid-19 levikuga lükati taas kord kontsert edasi 10.06.2021. Tarbijale uus määratud kontserdi toimumisaeg ei sobi ja tarbija pöördus kontserdikorraldaja poole sooviga raha tagastada (lepingust taganemine).

Kaupleja seisukoht:

Situatsioon Philip Kirkorovi kontserdiga, mis pidi toimuma 13. märtsil, põhimõtteliselt erineb kõigist teistest Eestis ära jäänud või edasi lükatud sündmustest.

10. märtsil k.a. teatas Eesti Vabariigi riigiasutus, et avalikke üritusi pole vajadust keelata: "Sotsiaalministri juhtimisel olev töörühm on praegu arvamisel, et massiürituste ärajäämine pole õigustatud," ütles Terviseameti kommunikatsioonitoimkonna juht Simmo Saar. Samuti esitati soovitusel avalike ürituste korraldajatele haiguse leviku tõkestamise tingimuste tagamise kohta, mis olid meie poolt täielikult täidetud.

Reeglina nõuab selline kõrgetasemeline etendus tõsist ettevalmistust ja tehnilised tööd algavad ööpäev enne kontserdi algust.

11. märtsil saabusid Tallinnasse viis suurt treilerit kostüümidega ning renditud lava-, valgustus- ja helitehnikaga,

12. märtsil saabus Moskvast buss kollektiivi jaoks, Minskist tehniline rühm, Leedust transport, kraana mahalaadimistöödeks ja laadijad. Jääareenilt oli eemaldatud jää, maha võetud klaasid, paigaldatud mööbel, toodud toit ja kaunistatud grimmitoad. Oli läbi viidud tehniline väljaõpe, millest võttis osa üle 60 inimese.

13. märtsil kell 10.50 oodati Filipp Kirkorovi saabumist Tallinnasse koos tema 67-liikmelise

meeskonnaga.

12. märtsil algasid EV valitsuse istungitel arutelud Filipp Kirkorovi kontserdi üle, meile helistasid ajakirjanikud, laulja direktor, keegi ei saanud millestki aru, kõik oli arutus, kontserdi läbiviimine oli küsimärgi all, kuid konkreetseid otsuseid ei olnud. Piirid ja lennuliiklus olid avatud. Kontserdi läbiviimine sõltus vaid EV valitsuse otsusest.

12. märtsil õhtul kehtestati Eesti Vabariigi valitsuse määrusega erakorraline olukord ja kuulutati välja kultuuriürituste läbiviimise keeld. Me olime sunnitud alluma valitsuse otsusele. Kontsert oli lükatud edasi 3. oktoobriks, millest koheselt teavitati kõikides meediakanalites ka üldsust. Filipp Kirkorov salvestas oma vaatajatele videosõnumi, soovides Eesti elanikele head tervist ja kutsudes neid oma kontserdile uuel kuupäeval.

Tavalisel ajal kannab ürituse üleviimise eest vastutust ürituse korraldaja, kuna tegemist on tema iseseisvalt tehtud teadliku otsusega, kuid antud juhul ei sõltunud meist mitte midagi. Me sattusime üllatuslikult olukorda, kus kulusid ei olnud enam võimalik peatada ega vähendada, samuti mõjutada asjaolusid, mis olid objektiivselt väljaspool meie mõjusfääri.

Ürituste korraldajad, kelle kontserdid toimusid hiljem, said võimaluse ja aja lennupiletite tagastamiseks, broneeringutest, hotellidest, transpordist, tehnilistest teenustest, honoraride väljamaksmisest loobumiseks. Selliseid võimalusi meil aga ei olnud. Kõik oli juba välja makstud: transport, hotellid, saali rentimine, veoautod, maksud, kassaraha protsendid. Kontserdikulud olid täielikult välja makstud ja piletite müügist saadud raha oli suunatud selle korraldamisele. Peale selle pidime osaliselt maksma ka korduskontserdi kulud: viis treilerit koos renditud varustuse ja kostüümidega, lennupiletid, hotellikulud, viisad kogu meeskonnale, buss Moskvast, transport Leedust, pidime maksma kõige eest veel kord, see tähendab kaks korda.

Praegu on Filipp Kirkorovi kontsert edasi lükatud 10. juunile 2021, vastavalt EV valitsuse korraldusele keelata korraldada üritusi kinnistes ruumides, mille pealtvaatajate arv ületab 750 inimest.

Teatele kuupäeva üleviimise kohta järgnesid arvukad ähvardused, solvangu, pretensioonid, süüdistused ja etteheited korraldaja aadressil. Reeglina objektiivsed põhjused piletite tagastamiseks puuduvad. Paljud kliendid, kellelt küsitakse piletite tagastamise põhjuse kohta, vastavad: "Ma ei taha seda ja see on kõik ...", "Meeleolu pole ...", "Järsku ei tulegi kontserti ...", "Uus kuupäev ei sobi ...", "Nüüd annan ära selle pileti ja hiljem ostan selle uuesti ...". Siiski tuleb märkida, et korraldaja maksab iga võimaluse (osta / tagasi / osta) eest piletioperaatorile 6,5 protsenti kõikide nende toimingute eest.

Kõikides Euroopa riikides, sealhulgas meie naabritel Lätis ja Leedus, aga ka Venemaal, Kasahstanis ja teistes riikides on vastu võetud otsused ja seadused, mis võimaldavad mitte tagastada pileteid üritustele, mille kuupäevad olid lükatud edasi kultuurisündmuste läbiviimise keelu tõttu koroonaviiruse pandeemia ajal. Kõik varem ostetud piletid jäävad kehtima uuteks kuupäevadeks.

Kui tarbija ei saa põhjendatud põhjustel üritusel osaleda uuel kuupäeval (näiteks viibib väljaspool riiki või tema võimalused on märkimisväärselt piiratud tema terviseseisundi tõttu), siis küsimus piletite tagasimaksmise kohta kaalutletakse individuaalses korras kirjaliku avalduse ja ametlike dokumentide alusel, mis kinnitavad tarbija situatsiooni. Me vastame kõigile kirjadele ja kõnedele, selgitame, et kontsert toimub kindlasti ja kõik ostetud piletid

kehtivad uueks kuupäevaks. Kliendiga lepingut sõlmides ei teadnud korraldaja ega osanud ette näha koroonaviirusega seotud vääramatut situatsiooni.

Leiame, et klient peaks arvestama kõigi eeltoodud faktidega ja järgima Eestis kehtivat hea usu põhimõtet (VÕS §6).

Tarbija poolt ostetud pilet annab talle õiguse võtma osa piletil märgitud sündmusest ning määratleb korraldajale kohustuse selline üritus korraldada ja näidata see pileti ostnud isikule. Sellest lähtuvalt on ürituse korraldaja ja pileti ostja vahelise lepingu oluline tingimus ürituse, mille osas on ostja ja ürituse korraldaja kokku leppinud pileti ostu-müügi lepingu sõlmimise ja teenuste osutamise osas. Edasilükkamise korral toimub kontsert uuel kuupäeval, s.t. korraldaja täidab oma olulise kohustuse, milles on pooled kokku leppinud – korraldab ürituse, millele oli pilet ostetud, selle vahega, et üritus toimub uuel ajal, kuna muudatused toimusid korraldajast mitte olenevatest asjaoludest ja mitte tema süül. Seega kui üritus lükatakse edasi vääramata jõu tõttu, ei ole korraldajal kohustust ostajale raha tagasi maksta.

Filipp Kirkorovi kontsert toimub kindlasti, kuna see on täielikult tasutud. See toimub samas mahus ja kvaliteedis nagu oli plaanitud. See tähendab, et klient saab talle lubatud teenuse täies mahus Eesti Vabariigi valitsuse poolt lubatud ajal. Samas klient ei kaota oma raha, ta saab nautida just selle artisti etendust, millele ta pileti ostmisel lootis.

Erakorraline olukord või eriline situatsioon kontserdi korraldamisega, mis on välja kujunenud Eesti Vabariigis, olid ja on vääramatu jõu asjaolud.

VÕS § 76 lg-te 1 ja 3 kohaselt tuleb kohustus täita vastavalt lepingule või seadusele ning kohustus loetakse kohaselt täidetuks, kui see on täidetud täitmise vastuvõtmiseks õigustatud isikule õigel ajal õiges kohas ja õigel viisil.

VÕS §-s 100 sätestatu kohaselt kohustuse rikkumine on võlasuhtest tuleneva kohustuse täitmata jätmine või mittekohane täitmine, sh täitmisega viivitamine.

VÕS § 103 lg 2 kohaselt on kohustuse rikkumine vabandatav, kui võlgnik rikkus kohustust vääramatu jõu tõttu. Vääramatu jõud on asjaolu, mida võlgnik ei saanud mõjutada ja mõistlikkuse põhimõttest lähtudes ei saanud temalt oodata, et ta lepingu sõlmimise või lepinguvälise kohustuse tekkimise ajal selle asjaoluga arvestaks või seda väldiks või takistava asjaolu või selle tagajärje ületaks.

Oleme seisukohal, et Kaupleja jaoks oli Eesti Vabariigis kehtestatud eriolukord ja 2 sellest tulenenud ürituste korraldamise keeld vääramatu jõud, mida Kaupleja ei saanud mõjutada ja mõistlikkuse põhimõttest lähtudes ei saanud Kauplejalt oodata, et ta lepingu sõlmimise ajal sellise asjaoluga arvestaks või seda väldiks või selle tagajärje ületaks.

Kaupleja on määranud uue etenduse toimumise kuupäeva ja asja materjalide kohaselt ei ole alust arvata, et muud kokkuleppe tingimused (etenduse toimumise koht, hind, sisu jmt) muutuvad.

Kaupleja poolt etenduse mittekorraldamine 13.03.2020 on vabandatav VÕS § 103 lg 1 tähenduses ja uus etenduse toimumise kuupäev on määratud mõistlikule ajale, mil suure tõenäosusega on lubatud sisetingimustes ürituste korraldamine.

Kui Kaupleja korraldab etenduse uuel kuupäeval, st 10.06.2021 ja varasemalt kokkulepitud

tingimuste kohaselt, on meie seisukohast tegemist mõistliku lahendusega, mida ei saa pidada kauplejapoolseks lepingurikkumiseks.

Komisjoni põhjendus:

Asja materjalidest nähtuvalt ostis tarbija piletid kaupleja korraldatavale Filipp Kirkorovi kontserdile.

Kuna 13.03.2020 kontsert ei toiminud ja pakutud uuel ajal kontserti külastamine tarbijale ei sobi, siis võib tarbija lepingust taganeda.

VÕS § 76 lg-te 1 ja 3 kohaselt tuleb kohustus täita vastavalt lepingule või seadusele ning kohustus loetakse kohaselt täidetuks, kui see on täidetud täitmise vastuvõtmiseks õigustatud isikule õigel ajal õiges kohas ja õigel viisil.

VÕS §-s 100 sätestatu kohaselt kohustuse rikkumine on võlasuhtest tuleneva kohustuse täitmata jätmine või mittekohane täitmine, sh täitmisega viivitamine.

Pooled sõlmisid töövõtulepingu VÕS 635 lg 1 tähenduses.

VÕS § 635 lg 1 kohaselt kohustub töövõtja töövõtulepinguga saavutama teenuse osutamisega kokkulepitud tulemuse (töö), tellija kohustub maksma selle eest tasu.

Praegusel juhul kaupleja ürituse korraldajana müüs tarbijale piletid 13.03.2020 üritusele. Tarbija on omapoolse tasu maksmise kohustuse täitnud, kuid üritust piletites näidatud kuupäeval ei toimunud. Seega jättis kaupleja töövõtulepingu täitmata. Sellega on kaupleja endale lepinguga võetud kohustusi VÕS § 100 tähenduses rikkunud.

Vaidluse lahendamisel ei oma määravat tähendust asjaolu, et ürituse toimumine lükati kaks korda edasi. Uus aeg 10.06.2021 ei sobi tarbijale, mistõttu ei ole tarbijal kohustust nõustuda ürituse toimumisega uuel ajal.

VÕS 101 sätestab õiguskaitsevahendid, mida võlausaldaja võib nõuda, kui võlgnik rikub kohustust, sh taganeda lepingust (VÕS § 101 lg 1 p 4).

Vastavalt VÕS § 116 lg-le 1 võib lepingupool lepingust taganeda, kui teine lepingupool on lepingust tulenevat kohustust oluliselt rikkunud (oluline lepingurikkumine).

Oluliseks lepingurikkumiseks loetakse VÕS §116 lg 2 p 1 kohaselt seda, kui kohustuse rikkumise tõttu jääb kahjustatud lepingupool olulisel määral ilma sellest, mida ta õigustatult lepingust lootis.

13.03.2020 ürituse ärajäämise tõttu jäi tarbija ilma sellest, mida ta õigustatult kauplejaga sõlmitud lepingust lootis. Kaupleja rikkus lepingut oluliselt VÕS § 116 lg 2 p 1 tähenduses, mistõttu on tarbijal õigus lepingust taganeda ja piletiraha tagasi saada.

RKTKo on kohtulahendis 3-2-1-177-11 p 11 leidnud, et töövõtja ei saa vabaneda vastutusest töö lepingutingimustele mittevastavuse puhul vabandatava rikkumise korral (VÕS § 103) ning VÕS § 642 puhul on tegemist VÕS § 103 lg-s 4 sätestatud erandliku juhtumiga, kus seadus näeb ette lepingupoole kõrgendatud vastutuse, mis tekib vabandatava rikkumise korral ja sellest sõltumatult. Ei ole põhjust, miks analoogia korras ei laiene selline tõlgendus ka siis, kui töövõtja jätab töövõtu lepingu täitmata või viivitab täitmisega.

Isegi kui eeldada, et kaupleja rikkus töövõtulepingut vääramatu jõu tõttu ja vääramatu jõu mõju oli piisav selleks, et peatada olukorra kestmise ajal pileti ostnud isikute poolt lepingu täitmise nõude esitamise õigus, siis ei ole rikkumise vabandavusel mõju kõikidele õiguskaitsevahenditele.

VÕS § 105 alusel säilib võlausaldajal kohustust rikkunud võlgniku suhtes sõltumata rikkumise vabandavusest lisaks muule lepingust taganemise õigus.

Lepingust taganemise korral võib kumbki lepingupool VÕS § 189 lg 1 esimese lause järgi nõuda lepingu alusel üleantu tagastamist, mistõttu tarbija võib nõuda kauplejalt kogu piletiraha tagasi.

TKS § 60 lg 2 järgi kui pooled komisjoni otsusega ei nõustu ja seda ei järgi võivad nad pöörduda sama vaidluse läbivaatamiseks maakohtusse.

Alar Urm

/allkirjastatud digitaalselt/